

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра іноземної філології і перекладу

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**  
Декан гуманітарно-педагогічного  
факультету \_\_\_\_\_  
Інна САВИЦЬКА  
« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2024 р.

**«СХВАЛЕНО»**  
на засіданні кафедри іноземної  
філології і перекладу  
Протокол № 9 від 24.05.2024 р.  
Завідувач кафедри  
\_\_\_\_\_ Світлана АМЕЛІНА

**«РОЗГЛЯНУТО»**  
Гарант ОП «Англійська мова та друга іноземна»  
\_\_\_\_\_ Юлія МАРКОВА

**РОЗГЛЯНУТО»**  
Гарант ОП «Німецька мова та друга іноземна»  
\_\_\_\_\_ Олександр АРТЬОМЦЕВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«УСНИЙ ТА ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКЛАД СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ТЕКСТІВ  
(ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА – ФРАНЦУЗЬКА)»**

Галузь знань \_\_\_\_\_ 03 «Гуманітарні науки»  
Спеціальність \_\_\_\_\_ 035 «Філологія»  
Освітня програма \_\_\_\_\_  
«Англійська мова та друга іноземна»,  
«Німецька мова та друга іноземна»  
Факультет \_\_\_\_\_ гуманітарно-педагогічний  
Розробник \_\_\_\_\_ Куликова В.Г., к.філол.н, доцент, доцент кафедри іноземної філології  
і перекладу

## 1. Опис навчальної дисципліни

Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів (друга мова – французька)

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Magіstr	
Спеціальність	035 «Філологія»	
Освітня програма	«Англійська мова та друга іноземна» «Німецька мова та друга іноземна»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1 р.н.	1 р.н.
Семестр	2	2
Лекційні заняття	16	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30	4 год.
Лабораторні заняття	-	—
Самостійна робота	74	108 год.
Індивідуальні завдання	-	—
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3	12

## 2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

**Мета** – закріпити теоретичні знання та практичні навички з письмового та усного двостороннього перекладу, закріпити основи всебічної підготовки перекладача-філолога, навчити студентів правильно користуватися різними підходами письмового та усного перекладу з французької мови на українську та з української на французьку, правильно користуватися автоматичними словниками та складати власні галузеві глосарії.

**Завдання** – збагатити знання студентів системою певних загальнотеоретичних знань і конкретних закономірностей адекватного перекладу мовних одиниць від слова, сполучення, фразеологізмів, специфічних за структурною формою вільних словосполучень, різних типів речень і тексту. Навчити студентів комплексно підходити до відтворення змістового значення і жанрово-стилістичних особливостей

текстів та повідомлень.

Серед завдань дисципліни «Усний та письмовий переклад спеціалізованих текстів» є:

1. Розвинути мовну та культурну компетенцію;
2. Виробити у студентів спеціальні екстралінгвістичні навички, необхідні для здійснення письмового та усного перекладу (уміння працювати зі словниками, автоматичними перекладачами, уміння запам'ятовувати текст, уміння прогнозувати зміст висловлювання, уміння працювати в екстремальних умовах дефіциту часу, уміння застосовувати методіку універсального перекладацького скоропису (УПС), уміння швидко знаходити оптимальний варіант перекладу тощо);
3. Виробити у студентів спеціальні лінгвістичні навички та вміння, тобто дати їм теоретичні знання, необхідні для здійснення письмового та усного послідовного та синхронного перекладу;
4. Виробити у студентів спеціальні мовленнєві знання (уміння трансформувати письмовий та усний текст), необхідні для здійснення письмового та усного послідовного та синхронного перекладу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

**знати :**

- теорію письмового та усного перекладу як акту міжкультурної, міжмовної комунікації;
- способи прагматичної адаптації тексту-оригіналу;
- перекладацькі трансформації, обумовлені заміною відправної точки тексту;
- теорію перекладацьких трансформацій;
- способи відтворення безеквівалентної лексики;
- типи семантичних відповідностей, їх класифікацію, особливості;
- способи відтворення контекстуальних значень лексичних одиниць в галузевих дискурсах;
- типи семантичних відповідностей;
- фактор стилю в перекладознавчому процесі; способи перекладу різних видів текстів.

**вміти :**

- перекладати галузеву термінологію;
- розподіляти та об'єднувати висловлювання при перекладі;
- здійснювати перекладацький аналіз текстів;
- перекладати власні назви;
- відтворювати безеквівалентну лексику;
- виступати з повідомленнями за обраною тематикою, добирати фактичний матеріал для курсових і дипломних робіт;
- застосовувати перекладацькі трансформаційні засоби в практиці усного та письмового перекладу;
- застосовувати фонові знання при перекладі реалій;
- користуватися автоматичними словниками, інтернет-ресурсами,

комп'ютерними перекладацькими програмами та редагувати перекладені тексти.

***Набуття компетентностей:***

**інтегральна компетентність (ІК):** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

**загальні компетентності (ЗК):**

**ЗК 4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати основні проблеми перекладу.

**ЗК 7.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу під час процесу усного та письмового перекладу.

**ЗК 8.** Здатність самостійно здобувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання і вміння, в тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності.

**ЗК 12.** Здатність породжувати нові ідеї (креативність), адаптуватися до нових ситуацій, давати оцінку накопиченому досвіду та аналізувати свої можливості;

**спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):**

**СК 6.** Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку, системи методологічних принципів і методичних прийомів філологічного дослідження;

**СК 8.** Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

***Програмні результати навчання (ПРН):***

**ПРН 2.** Упевнено володіти українською та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень українською та іноземною мовами.

**ПРН 6.** Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

**ПРН 10.** Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів

**ПРН 14.** Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

### 3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
<b>Змістовий модуль 1. Усний та письмовий переклад галузевих текстів</b>														
Тема 1. Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації.	1-2		2	3			10		1	1				12
Тема 2. Типи усного двостороннього перекладу: послідовний та синхронний переклад.	3-4		2	3			8		1					12
Тема 3. Адекватність і точність перекладу галузевих текстів	5-6		2	4			12		1					16
Тема 4. Граматичні порівняння в процесі перекладу	7-8		2	3			7		1					14
Модульна контрольна робота №1	8			2						1				
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>			<b>8</b>	<b>15</b>			<b>37</b>		<b>4</b>	<b>2</b>				<b>54</b>
<b>Змістовий модуль 2. Теорія і практика усного та письмового перекладу галузевого дискурсу</b>														
Тема 1. Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові	9-10		2	3			10		1	1				12
Тема 2. Стилiстично та суб'єктивно обумовлені трансформації	10-11		2	4			12		1					12
Тема 3. Порядок слів і структура складнопідрядних речень при перекладі галузевих текстів	12-13		2	3			8		1					16
Тема 4. Переклад власних назв у перекладі науково-технічної літератури	13-14		2	3			7		1					14
Модульна контрольна робота №2	15			2						1				
<b>Разом за змістовим модулем 2</b>			<b>8</b>	<b>15</b>			<b>37</b>		<b>4</b>	<b>2</b>				<b>54</b>
<b>Усього годин</b>			<b>16</b>	<b>30</b>			<b>74</b>		<b>8</b>	<b>4</b>				<b>108</b>

#### 4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планом не передбачено	
2		

## 5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<b>Модуль 1.</b> Усний та письмовий переклад галузевих текстів. Тема 1. Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації.	3
2.	Тема 2. Типи усного двостороннього перекладу: послідовний та	3
3.	Тема 3. Адекватність і точність перекладу галузевих текстів	4
4.	Тема 4. Граматичні порівняння в процесі перекладу	3
	<b>Всього за 1 модуль</b>	<b>15</b>
1.	<b>Модуль 2.</b> Теорія і практика усного та письмового перекладу галузевого дискурсу. Тема 1. Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові.	3
2.	<b>Тема 2.</b> Стилiстично та суб'єктивно обумовлені трансформації	4
3.	<b>Тема 3.</b> Порядок слів і структура складнопідрядних речень при	3
4.	<b>Тема 4.</b> Передача власних імен та назв при перекладі науково-технічної літератури	3
	<b>Всього за 2 модуль</b>	<b>15</b>

## 6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планом не передбачено	
2		

## 7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації.	6
2.	Типи усного двостороннього перекладу: послідовний та синхронний переклад.	7
3.	Адекватність і точність перекладу галузевих текстів.	6
4.	Граматичні порівняння в процесі перекладу.	6
5.	Переклад конструкцій, які не мають формальних відповідників в українській мові.	6
6.	Стилiстично та суб'єктивно обумовлені трансформації.	6
7.	Порядок слів і структура складнопідрядних речень при перекладі галузевих текстів.	7
8.	Застосування компресії та експансії у синхронному перекладі.	6
9.	Способи перекладу термінологічних одиниць в науково-технічному тексті.	6
10.	Передача власних імен та назв при перекладі науково-технічної літератури.	6
11.	Мовні паралелі: види, форми та причини виникнення.	6
12.	Принципи відбору зовнішньої та внутрішньої форми нових термінів у галузевих текстах.	6

**Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.**

**1. Перекладіть текст з французької мови на українську.**

### **Eau et agriculture**

L'eau douce (glaciers, lacs, cours d'eau, nappes souterraines) représente moins de 3% de la totalité de l'eau sur la planète, dont 2/3 sous forme de glace. L'eau douce est donc une ressource rare à l'échelle mondiale.

En France, l'eau douce est relativement abondante mais des tensions peuvent apparaître localement à certaines périodes de l'année, tensions que les conséquences du changement climatique vont très certainement aggraver.

A noter : l'eau consommée = eau prélevée-eau restituée au milieu.

La consommation d'eau douce (partie de l'eau prélevée et non restituée aux milieux aquatiques) en France est répartie entre différentes activités (moyenne 2010-2019) :

58% pour l'agriculture ;

26% pour la production d'eau potable ;

12% pour le secteur de l'énergie (refroidissement des centrales électriques) ;

4% par l'industrie (touristique et agroalimentaire notamment).

En 2020, en France, 6,8% des surfaces agricoles ont été irriguées, soit plus de 1,8 million d'hectares. Les légumes, les vergers, le soja, le maïs et les pommes de terre sont les cultures qui demandent le plus d'eau. Le maïs représente un tiers des surfaces irriguées ; les légumes et fruits réunis représentent 15% du total des surfaces irriguées.

En 2020, 34% des surfaces de maïs étaient irriguées, près de 40% des superficies de pommes de terre et de soja, la moitié des surfaces de verger et plus de 60% des surfaces de légumes.

(Source : Agreste Graph'Agri 2022. [www.agreste.agriculture.gouv.fr](http://www.agreste.agriculture.gouv.fr))

## **8. Методи навчання.**

**Словесні:** пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний; **наочні:** демонстративний, ілюстративний; **практичні:** метод проблемного викладення, частково-пошуковий, або евристичний, дослідницький, аналітичний, дедуктивний.

**Активні методи навчання:** диспут, дискусія, мозковий штурм, рольові ігри тощо.

## **9. Форми контролю.**

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до **календарного тематичного плану викладання дисципліни**, де зазначено види і терміни контролю.

Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова

відомість успішності студентів.

**Методи усного контролю** - це бесіда, розповідь, роз'яснення, читання тексту. Усний контроль як поточний проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі. Контроль органічно поєднується з повторенням пройденого, є засобом для закріплення знань та умінь, розвитку мови, пам'яті, мислення студентів.

**Методи письмового контролю** (самостійна і контрольна робота, твір, есе, реферат) забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння матеріалу, оскільки вимагають комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студентові необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних завдань, проблем, давати оцінку.

**Дидактичний тест** (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

#### 10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **К<sub>дис</sub>** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **Р<sub>НР</sub>** (до 70 балів):  $R_{дис} = R_{НР} + R_{ат}$ .

#### 11. Навчально-методичне забезпечення

##### Основна література:

1. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навч. посібник. Київ: Центр учб. л-ри, 2019. 304 с.
2. Максименко О. В. Усний переклад: теорія, вправи, тексти (французька мова). Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 168 с.
3. Ніколаєва Л. О., Плахотнюк Н. О. Notes du cours de théorie de la traduction. Конспект лекцій з теорії перекладу. К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2009.

4. Oustinoff M. La traduction. Paris: Que sais-je, 2018. 128 p.

#### **Допоміжна література:**

1. Кириленко К.І., Сухаревська В.І. Теорія і практика перекладу (французька мова): навч. посібник. Вінниця: Нова Книга, 2003. 148 с.
2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова книга, 2017. 448 с.
3. Тащенко Г. В. Актуальні проблеми теорії та практики перекладу: конспект лекцій. Харків, 2021. 165 с.
4. Guțu A. Théorie et pratique de la traduction: support didactique à l'intention des étudiants en filière traduction du cycle licence. Univ. Libre Int. de Moldova. Fac. Langues Etrangères. Dep. Philologie Fr. Ch. : ULIM, 2007. 173 p.

#### **12. Рекомендовані джерела інформації**

1. [www.cle-inter.com](http://www.cle-inter.com)
2. [www.fle.fr/](http://www.fle.fr/)
3. [www.lepointdufle.net/](http://www.lepointdufle.net/)
4. [www.lexiquefle.free.fr/](http://www.lexiquefle.free.fr/)
5. [www.tv5.com](http://www.tv5.com)
6. <https://dictionnaire.lerobert.com/>
7. <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais-monolingue>